

รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร*

THE MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY TO ENHANCE LEARNING ACHIEVEMENT OF BASIC SCHOOLS IN KAMPHAENG PHET PROVINCE

วิสากุล กองทองนอก

Wisakul Kongtongnok

พิสมัย รบชนะชัย พูลสุข

Pitsamai Robchanachai Poolsuk

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand

สุบัน พรเวียง

Suban Phornwiang

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chiang Mai University, Thailand

E-mail: wisakun123@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหา ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) เพื่อจัดทำคู่มือและประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสำรวจ วิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 35 คน ครูผู้สอน จำนวน 319 คน สัมภาษณ์ข้อมูลจากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงาน พบว่า งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป มีการดำเนินการตามกรอบงานของกระทรวงศึกษาธิการ และ สภาพการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการเตรียมการ การดำเนินการ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การปรับปรุง พัฒนา เผยแพร่

* Received 22 March 2020; Revised 2 April 2020; Accepted 2 April 2020

ผลงาน มีดำเนินการแต่ไม่ต่อเนื่อง สำหรับปัญหาการบริหาร งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป มีปัญหามาก ยกเว้น งานงบประมาณ มีปัญหามากที่สุด และปัญหาการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีปัญหามากที่สุด คือการดำเนินการ การนิเทศ ติดตามประเมินผล การปรับปรุง พัฒนา เผยแพร่ผลงาน การสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ได้รูปแบบ 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้าง 4) กระบวนการ 5) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ 6) ประเมินผล 7) ผลสำเร็จของสถานศึกษา การตรวจสอบและประเมินรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบและประเมินพบว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the schools' conditions and the problems as professional learning communities to enhance learning achievement, 2) establish a model to improve the schools' professional learning community, 3) investigate and evaluate the model, and 4) develop a manual and evaluate the implementation of the model. The subjects of this qualitative study included 35 school administrators and 319 teachers. The data were collected by using documentary research, a questionnaire, and a structured interview with successful schools. The data were analyzed by using percentage, frequency, means and standard deviation. The results revealed that, in terms of the conditions of academic work, budgeting, personnel, and general administration were operated based on the scope of Ministry of Education. As for the conditions of the development of professional learning community to enhance learning achievement, it was found that the preparation, operation, supervision, monitoring, evaluation, improvement, and knowledge dissemination were operated but they were done continuously. The results also showed that the problems of the academic work, personnel, and general administration were at a high level; whereas, budgeting was at the highest level. In terms of the development, the problems of preparation, operation, supervision, monitoring, evaluation, improvement, and knowledge dissemination were at the highest

levels. As for the model development of the schools in Kamphaengphet, it was found that the model consisted of 7 components: principles, objectives, structure, process, conditions of success, evaluation, and school's accomplishment. The investigation and the evaluation of the model indicated that the appropriateness, the possibility, and the utility were at the highest levels. In addition, the appropriateness of the manual and the evaluation form were at the highest level.

Keywords: Model, Development Of Professional Learning Communities, Academic Achievement, Basic School

บทนำ

ประเทศไทยมีการจัดการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาตรา10 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะให้ประเทศไทยเป็น สังคมแห่งการเรียนรู้และปัญญา (Wisdom and Learning Society) โดยพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรม นำความรู้ให้เกิดภูมิคุ้มกันนำสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่าง ยั่งยืน การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของระบบการศึกษาไทยถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการ พัฒนาคุณภาพของประชาชนทั้งประเทศเพื่อแก้ปัญหา พัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทยให้ เจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับประเทศอื่น มีการปฏิรูปการศึกษาไทยในรอบแรก โดยกำหนดให้มี หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกัน การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมี คุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้แล้วในมาตรา 22 ยังระบุถึงหลักการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ต้องจัดการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ครูทุกคนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียน ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่การจัดการศึกษาที่ผ่าน มาจนถึงปัจจุบันไม่ประสบความสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ เพราะประสบปัญหาในภาคการ ปฏิบัติ เนื่องจาก “ครู” ขาดความรู้ความเข้าใจแนวทางการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ จึงทำให้ การพัฒนาการเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และยังเป็นที่น่าท้อใจว่า ในแต่ละชั้นเรียน จะมีนักเรียนที่มีความสามารถที่หลากหลายและแตกต่างกัน จึงจำเป็นที่บุคลากรทางการศึกษา ต้องพัฒนาตนเอง และศึกษาค้นคว้านวัตกรรมใหม่ที่จะทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา นำมาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งนวัตกรรมที่จะสนองเจตนารมณ์ และความสำเร็จในการจัดการศึกษา ต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีคือ ชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (ปอทวิทย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนา, 2557) ยังมีผลจากการวิจัยของ โฮล์ด ที่ ยืนยันว่าการดำเนินชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้าน

วิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นอกจากนั้นมีการสังเคราะห์รายงานการวิจัยดังกล่าวเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้ง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้คำถามว่า โรงเรียนดังกล่าวมีผลลัพธ์ อะไรบ้างที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีชุมชนแห่งวิชาชีพ และถ้าแตกต่างแล้ว จะมีผลดีต่อครูผู้สอน ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง (Hord et al, 2010) ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครูผู้สอนพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อครูผู้สอน ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวงาน เพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแท้จริงจนเกิดความรู้สึกว่าต้องการร่วมกันเรียนรู้ และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อผู้เรียน พบว่า ส่งผลต่อผู้เรียน กล่าวคือ สามารถลดอัตราการตกชั้น และจำนวนชั้นเรียนที่ต้องเลื่อนหรือชะลอการจัดการเรียนรู้ให้น้อยลง อัตราการขาดเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ประวัติศาสตร์ และวิชาการอ่านที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเทียบกับโรงเรียนแบบเก่า สุดท้าย คือ มีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่ เหมือนกันและลดลงชัดเจน

จากข้อมูลที่ข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความตระหนักและเชื่อมั่นในผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าว สมควรนำผลแลกรบวนการวิจัยดังกล่าวมาพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดกำแพงเพชร เพราะสืบเนื่องมาจากการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำมาโดยตลอด ซึ่งข้อมูลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวัดผลประเมินผลระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ของจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 เปรียบเทียบ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศ ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ในกลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยทั้ง 4 กลุ่มสาระมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2, 2561) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานและผลการทดสอบระดับชาติ (O - NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ผลการทดสอบระดับชาติ (O - NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน คือ ค่าเฉลี่ยในกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2560 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทั้ง 4 กลุ่มสาระมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และค่าเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระต่ำกว่าระดับประเทศเช่นเดียวกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2, 2561) จากข้อมูลดังกล่าวสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้บริหาร ครูผู้สอน สมควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโดยการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้ผู้วิจัยได้ ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาชุมชนการ

เรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร” เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในเขตจังหวัดกำแพงเพชรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
4. เพื่อจัดทำคู่มือและประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คัดเลือกแบบเจาะจง ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 386 คน ครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 4,075 คน รวมทั้งสิ้น 4,461 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวนผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร จาก จำนวน 386 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน และครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร จากจำนวน 4,075 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 319 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 354 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางการสุ่มของ Krejcie & Morgan ดำเนินการสุ่มตัวและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Simple) และสัมภาษณ์แบบเจาะจงโดยเลือกผู้บริหาร และครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นการบริหาร 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ

2) งานงบประมาณ 3) งานบุคคล 4) งานบริหารทั่วไป และการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 4 ด้าน คือ 4.1) การเตรียมการ 4.2) การดำเนินการ 4.3) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล 4.4) การพัฒนา ปรับปรุงและเผยแพร่ผลงาน ตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน นำไปหาความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าเท่ากับ 0.50 ถึง 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) จากนั้นนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.89 (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2550) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ศึกษาสภาพ เป็นแบบเลือกตอบ ส่วนปัญหา เป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) เพื่อนำไปเก็บข้อมูล วิเคราะห์สถิติด้วย SPSS เพื่อหาค่าทางสถิติของข้อมูลที่ศึกษาทำการเก็บข้อมูลโดย ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานประสานดุขกฏับนจิต มหาวิทาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอนุญาตให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและสออดของเปล่าติดแสดมภ์ จำหน้าของถึงผู้วิจัย ไปยังสถานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมส่งกลับคืนกับผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตัวเอง และขอรับแบบสอบถามด้วยตัวเองบางส่วน นอกจากนั้นยังใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ต คือทางอีเมลและทางไลน์

2. แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน สัมภาษณ์แบบเจาะจงโดยเลือกผู้บริหาร และครูผู้สอนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยข้อคำถามเกี่ยวกับ วิธีการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยบันทึกเทปวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อสัมภาษณ์ และการถอดจากเครื่องบันทึกที่ได้มา

ผลการวิจัย

จากจุดประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาสภาพ และปัญหา ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานและการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ 1) สภาพการดำเนินงาน 4 งาน คือ งานวิชาการ งบประมาณ งานบุคคลของสถานศึกษา และงานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมมีการดำเนินดำเนินการร้อยละ 73.16

2) สภาพการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการด้านการนิเทศก์ ติดตาม ประเมินผล และด้านการพัฒนา ปรับปรุง และเผยแพร่ผลงานโดยภาพรวมมีการดำเนินดำเนินการร้อยละ 68.64

ขั้นตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารงาน และการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ 1) ปัญหาการบริหารงาน 4 งาน งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานบริหารทั่วไป ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.49) 2) ปัญหาการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= 0.60)

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษา Best Practices ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบผลสำเร็จ ในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยการสัมภาษณ์จาก 1) โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์ 2) โรงเรียนบ้านประทาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 3) โรงเรียนบ้านตะเคียนราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 3 และ 4) โรงเรียนสาธิตพระบรมธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้ มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กำหนดนโยบาย การวางแผน กำหนดงบประมาณ การนำไปปฏิบัติ กำหนดเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงสู่ความสำเร็จ นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์แห่งการเรียนรู้และวัฒนธรรมเชิงบวก พัฒนาผู้บริหาร พัฒนาครู ให้ความรู้ และนำทักษะกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนโดยใช้จิตศึกษา จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย (BBL) พัฒนา ปรับปรุง และเผยแพร่ผลงาน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร มี 2 ขั้นตอน คือ

1. ยกร่างรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 18 คน ประกอบด้วย 1) ศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร 2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 3 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนดีเด่นหรือโรงเรียนแกนนำหรือโรงเรียนต้นแบบด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 8 คน 4) ครูผู้สอนในสถานศึกษาที่เป็น

โรงเรียนแกนนำหรือโรงเรียนต้นแบบด้านชุมชนการเรียนรู้ทาง จำนวน 4 คน ได้องค์ประกอบของรูปแบบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้าง 4) กระบวนการ 5) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ 6) ประเมินผล 7) ผลสำเร็จของสถานศึกษา

2. ตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย 1) ศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร 2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1,2 จำนวน 2 คน 3) ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจำนวน 3 คน 3) ศึกษาธิการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1, 2 จำนวน 2 คน 4) ศึกษาธิการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เขต 41 จำนวน 2 คน และ 5) ครูผู้สอนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 1 คน ตรวจสอบด้านความสอดคล้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ คัดเลือกผู้ประเมินแบบเจาะจง จำนวน 18 คน ประกอบด้วย 1) ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน 4) นักวิชาการที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาหรือการวิจัย จำนวน 8 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก ตอนที่ 2 การประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบปลายเปิด พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ขององค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.54, S.D. = 0.55$) รองลงมาคือ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.52, S.D. = 0.57$) และด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 4.51, S.D. = 0.62$)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 จัดทำคู่มือและประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบประเมินจำนวน 25 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการกลุ่ม 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญา

โทขึ้นไปและมีประสบการณ์สอนในระดับอุดมศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนแกนนำหรือโรงเรียน ต้นแบบการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 15 คน 4) ครูในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนแกนนำหรือโรงเรียนต้นแบบการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ในการสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร นำสภาพและปัญหา มาอภิปรายผล ดังนี้

จากจุดประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาสภาพ และปัญหา ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานและการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ 1) สภาพการดำเนินงาน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และ 4) งานบริหารทั่วไป โดยรวมทั้ง 4 งาน มีค่าแปรผลอยู่ระดับมาก ยกเว้นงานงบประมาณมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานดังกล่าวเป็นการดำเนินงานตามกรอบและนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ความสำเร็จให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัดต้องจัดทำแผนผังการบริหารงาน 4 ฝ่าย และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานตามภารกิจตามที่ระบบกำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยละเอียดและรอบคอบตามหลักการที่เป็นสาระสำคัญของกฎกระทรวง 2) สภาพการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้ง 4 ด้าน ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการปรับปรุง พัฒนา และเผยแพร่ผลงาน โดยภาพรวม มีค่าแปรผลอยู่ในระดับมากที่สุด (กรมวิชาการ, 2545) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาเป็นนโยบายใหม่ของ กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาไม่มีความรู้เข้าใจในทักษะกระบวนการอย่างถ่องแท้ ยังมีบุคลากรหลายคนที่ไม่ได้รับการพัฒนาในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ความว่า การจัดหลักสูตรพัฒนาครู “นักเรียนได้อะไร” เนื่อหาในการพัฒนาครูยังเน้นที่วิทยฐานะ ที่จริงต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงใหญ่ในระดับ หลักการพัฒนาครู เปลี่ยนจาก Training มาเป็น Learning ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งหากมีการบริหารอย่างได้ผล ก็จะมีคุณภาพการต่อวงการศึกษไทยมาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ สถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (GotoKnow, 2560) และยิ่งสอดคล้องกับบทความ การปาฐกถาของ รองศาสตราจารย์ นราพร จันทรโอชา มีใจความว่า ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ที่การพัฒนาครูและส่งผลต่อนักเรียนเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ซึ่งสภาพปัจจุบันมีการอบรมครูไม่ทั่วถึง ระยะเวลาในการอบรมก็ไม่สามารถปรับเปลี่ยน ทศคติ และทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ (รองศาสตราจารย์ นราพร จันทรโอชา, 2560)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัญหาการการบริหารงาน และการพัฒนาชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ 1) ปัญหาการบริหารงาน 4 งาน โดยภาพรวมปัญหาหมีค่าแปรผลอยู่ในระดับกลาง คือ งานวิชาการ งานบุคคลและงานบริหาร ทั่วไป ยกเว้นงานงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้รับ จัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ กล่าวไว้ว่า หลักความ คุ่มค่าส่วนราชการต้องจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภท และรายจ่ายต่อ หน่วยของบริการสาธารณะ เพื่อการเปรียบเทียบความคุ้มค่าระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่ เกิดขึ้น (วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์, 2547) ซึ่งหารายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะของ ส่วนราชการใด สูงกว่ารายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะประเภทเดียวกันของส่วน ราชการอื่น ส่วนราชการนั้นต้องจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วย เพื่อดำเนินการปรับปรุง การทำงานต่อไป 2) ปัญหาการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พบว่าโดยภาพรวมปัญหาหมี ค่าแปรผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการนำชุมชนการเรียนรู้มาพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเรื่องใหม่ ผู้บริหารและครูผู้สอนยังไม่มีความรู้ และทักษะ กระบวนการชุมชนการเรียนรู้เท่าที่ควร และไม่เชื่อว่าจะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาการ เรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Annenberg Institute for School Reform Brown University กล่าวว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เข้มแข็งนั้น มีประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ของโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาในการช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ต้อง จัดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงวิธีการ และแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพึงพอใจใน การทำงานปฏิบัติการสอนมากขึ้น จึงช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น (Annenberg Institute for School Reform at Brown University, 2002) และชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพยังช่วยทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียน โดยครู รวมทั้งผู้บริหารมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการสอนใน บรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการพัฒนา โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน คือเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ได้ดียิ่งขึ้น ครูไม่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการปฏิบัติงานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษา Best Practices ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบผลสำเร็จ ในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สรุปข้อมูล คือนำชุมชนการเรียนรู้มาพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และวัฒนธรรมเชิงบวก พัฒนาผู้บริหาร พัฒนาครู ให้มีความรู้ และทักษะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอน นำทักษะกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้จิตศึกษา จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย (BBL) ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องอาศัยปัจจัยเหล่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของ วิเชียร ไชยบัง กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต้องอาศัยวิธีการคือ พัฒนาผู้บริหาร พัฒนาครู ให้มีความรู้ และทักษะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอน นำทักษะกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้จิตศึกษา จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย (BBL) (วิเชียร ไชยบัง , 2561)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พัฒนาและตรวจสอบรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ยกร่างรูปแบบได้ 7 องค์ประกอบคือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้าง 4) กระบวนการ 5) เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ 6) ประเมินผล 7) ผลสำเร็จของสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้ เพราะรูปแบบที่ดีต้องมีองค์ประกอบดังที่กล่าวมา ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี และคณะ ได้สังเคราะห์รูปแบบงานวิจัยการปฏิรูปทั้งโรงเรียนพบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบคือ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ 2) ความหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ 4) ยุทธศาสตร์ (Strategies) ของรูปแบบ 5) บริบทและตัวป้อน (Input) ของรูปแบบ 6) กระบวนการ (Process) ของรูปแบบ 7) ผลที่ควรจะได้รับ (Output) จากการใช้รูปแบบ 8) ประสิทธิภาพประสิทธิภาพและคุณภาพของรูปแบบและ 9) การนำรูปแบบไปใช้ และ 2) ตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านความสอดคล้อง และความเหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้เพราะรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชรที่สร้างขึ้นต้องมีประสิทธิภาพ (ทิศนา แคมมณี, 2557)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การประเมินรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าโดยภาพรวมความเหมาะสม ด้านความเป็นไป และด้าน

ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าได้มีการประเมินโดยผู้ดำเนินการเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีความรู้ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในการบริหารในภาพรวมในเขตจังหวัดกำแพงเพชร สอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนะ บัวสนธ์ กล่าวไว้ว่ากระบวนการวิจัย และพัฒนา กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนได้แก่ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สังเคราะห์สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา หรือความต้องการ (รัตนะ บัวสนธ์, 2552)

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 จัดทำคู่มือและประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร คือ 1) การจัดทำคู่มือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการในการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ตรวจสอบ คู่มือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการในการใช้รูปแบบ โดยการประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประเมินความเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินคู่มือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติการในการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินจากผู้ทรงเชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ได้องค์ประกอบของรูปแบบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการจัดการศึกษาโดยการร่วมมือร่วมใจกันของครู ผู้บริหารโรงเรียน 2) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน 3) โครงสร้างองค์กร องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทักษะกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) กระบวนการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PDCA) โดยใช้กระบวนการ 5 ข คือ 5.1) ข้อมูล 5.2) เข้าใจ 5.3) เข้าถึง 5.4) เข้าหา 5.5) ขับเคลื่อน และผู้บริหารต้องดำรงตำแหน่งโรงเรียนนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 5 ปี 6) การประเมินผลการดำเนินงาน 7) ผลที่เกิดกับสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เกิดเป็นความยั่งยืน ผู้บริหารมีภาวะผู้นำร่วมและผู้ตาม มีการบริหารเชิงราบ สร้างองค์กรแบบกัลยาณมิตร สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนให้เห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการชุมชนทางการเรียนรู้ครู มีลักษณะของครูที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐานของคุรุสภา 4 ประการ มีคุณธรรม จรรยาบรรณ

มุ่งมั่นพัฒนา มีอุดมการณ์ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีประสบการณ์ที่หลากหลายเกิดความรู้ความชำนาญด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมาก ยิ่งขึ้น ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองประกอบสัมมาชีพ พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรม ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดี รักครู รักโรงเรียน ไม่ขาดเรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การนำข้อมูลสภาพและปัญหา การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปกำหนดนโยบายในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันการศึกษาระดับเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบยั่งยืนต่อเนื่องไปทดลองและปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษา และพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการจัดทำคู่มือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการในการใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ นำองค์ความรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ จากนั้นจัดทำคู่มือและประเมินการใช้รูปแบบ ซึ่งประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้ การวิจัยนี้ไม่ได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรทดลองใช้รูปแบบ และนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับบริหารและวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุคพอยท์.

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: ไทยเนรมิต
กิจอินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธากา
รพิมพ์จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2543). *นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี*. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2542). *ศัพท์เทคนิคทางการบริหาร*. มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนาผล. (2557). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง
วิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6(2). 284-296 .
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอนหน่วยที่ 8 -15*.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมตต์ เมตต์การณจิต. (2533). *การบริหารจัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- รองศาสตราจารย์ นราพร จันทรโอชา. (2560). *ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. เรียกใช้เมื่อ 3
มีนาคม 2560 จาก <https://www.bbc.com/thai/48694053>
- รัตน์ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: คำสมัย.
- วิเชียร ไชยบัง. (28 มีนาคม 2561). การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. (วิสากุล กองทองนอก, ผู้สัมภาษณ์)
- วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์. (2547). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานงบประมาณ. (2546). *แนวทางการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2546*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานงบประมาณ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2. (2561). *สรุปผลทดสอบ
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 2561*. เรียกใช้เมื่อ 26 มีนาคม 2561 จาก
www.SummaryONETM3_2561.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *กฎหมายที่เกี่ยวข้อง*. เรียกใช้เมื่อ 26
มีนาคม 2560 จาก <https://www.obec.go.th/archives/category/law-list>
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประกอบการอบรมการ
ขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา*. เรียกใช้เมื่อ 28 มีนาคม 2561 จาก
<http://www.ben.ac.th/main/content/download/1/PLC.pdf>

เสนาะ ตีเยาว์. (2546). *หลักการบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Annenberg Institute for School Reform at Brown University. (2002). *School Communities That Work: A National Task Force Report on the Future of Urban Districts*. RI: Brown University.

GotoKnow. (2560). แล้วนักเรียนได้อะไร ????? เรียกใช้เมื่อ 13 มีนาคม 2560 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/626042>

Hammond, L. (1994). *The current status of teaching and teacher development in the United States*. New York: Columbia University.

Hord et al. (2010). *Guiding professional learning communities*. Thousand Oaks: Corwin.

McLaughlin et al. (2006). *Building school-based teacher learning communities Professional strategies to improve student achievement*. New York: Teacher College Press.

Sarah Reckhow. (2013). *Follow the money*. New York: Oxford University Press.